

INTERVAL GRAFEN EN BOMEN

DATASTRUCTUREN

Dr. D.P. Huijsmans

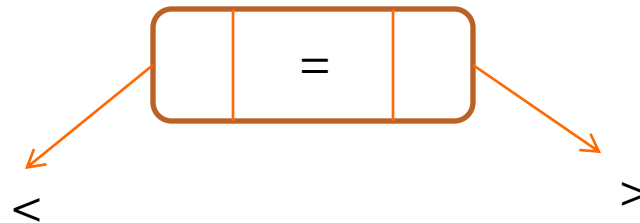
21 november 2012

Universiteit Leiden LIACS

1

ZOEKEN EN VERGELIJKEN VAN TIJDSINTERVALLEN

- Bij het onderling vergelijken van intervallen komt meer kijken dan vergelijken van puntwaarden
- Waarin zit het verschil?
- Mogelijke relaties tussen 2 tijdstippen A en B:
 $A < B$; $A = B$; $A > B$ ($<$ voordat; $=$ gelijktijdig; $>$ nadat)
- Deze 3 mogelijke relaties passen goed bij een BST waar de knoopwaarde en twee kindrichtingen kleiner dan en groter dan inpassen

HET AANTAL MOGELIJKE TIJDSINTERVAL RELATIES

- Gegeven twee gesloten intervallen $[a,b]$ en $[c,d]$ met $a,b,c,d \in \text{INT}$ met restricties $a \leq b$ en $c \leq d$
- Hiermee zijn van de in totaal 24 permutaties ($4!$) de 6 volgende nog maar mogelijk (elk met 5 tot 7 situaties naargelang tijdstippen onderling gelijk zijn of niet):
- $abcd$: $[a..b] [c..d]$; $[a..b=c..d]$; $[a=b=c..d]$; $[a=b=c=d]$;
○ $[a=b] [c..d]$; $[a..b] [c=d]$; $[a..b=c=d]$
- $acbd$: $[a..[c..b]..d]$; $[a=c..b]..d]$; $[a..[c..b=d]$; $[a=c..b=d]$; $[a=c=b=d]$
- $acdb$: $[a..[c..d]..b]$; $[a=c..d]..b]$; $[a..[c..d=b]$; $[a=c..d=b]$; $[a=c=d=b]$
- $cabd$: $[c..[a..b]..d]$; $[c=a..b]..d]$; $[c..[a..b=d]$; $[c=a..b=d]$; $[c=a=b=d]$
- $cadb$: $[c..[a..d]..b]$; $[c=a..d]..b]$; $[c..[a..d=b]$; $[c=a..d=b]$; $[c=a=d=b]$
- $cdab$: $[c..d] [a..b]$; $[c..d=a..b]$; $[c=d=a..b]$; $[c=d=a=b]$;
○ $[c=d] [a..b]$; $[c..d] [a=b]$; $[c..d=a=b]$

Hoe zouden we deze 34 configuraties beschrijven?

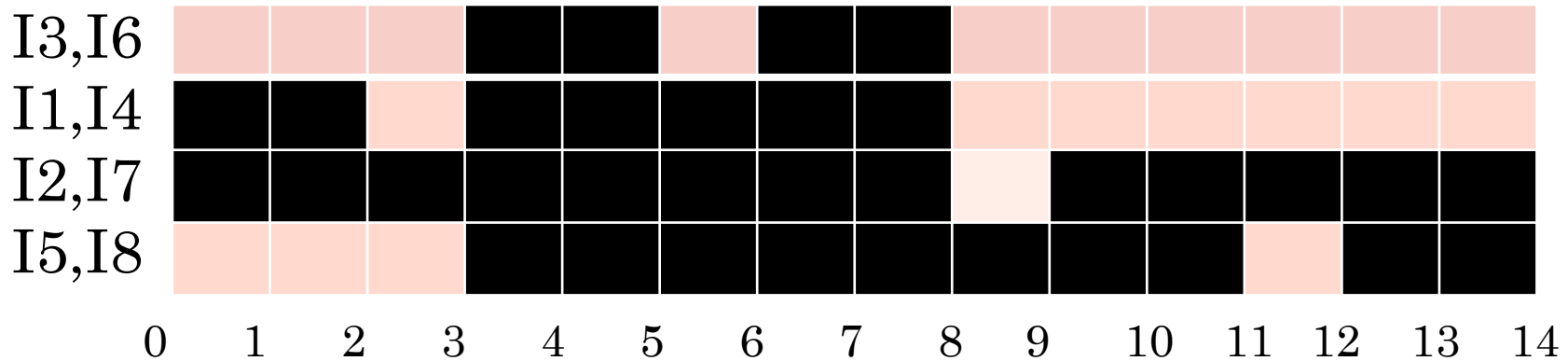
DE TOPOLOGISCH VERSCHILLENDE TIJDSINTERVAL CONFIGURATIES

- Interval1 $[a..b]$ relatie met interval2 $[c..d]$:
  - Interval1 voor interval2
  - Interval1 leidt interval2 (raakt aan voorkant)
  - Interval1 stopt binnen interval2
  - Interval1 omsluit interval2
  - Interval1 gelijk aan interval2 (+gelijke tijdstippen)
  - Interval1 is binnen interval2
  - Interval1 start binnen interval2
  - Interval1 volgt interval2 (raakt aan achterzijde)
  - Interval1 na interval2
- Het is duidelijk dat deze 9-deling
- (10-deling zelfs als we identiek interval en identieke tijdstippen willen onderscheiden)
- niet past op een BST structuur

VOORBEELD VOOR INTERVAL QUERY

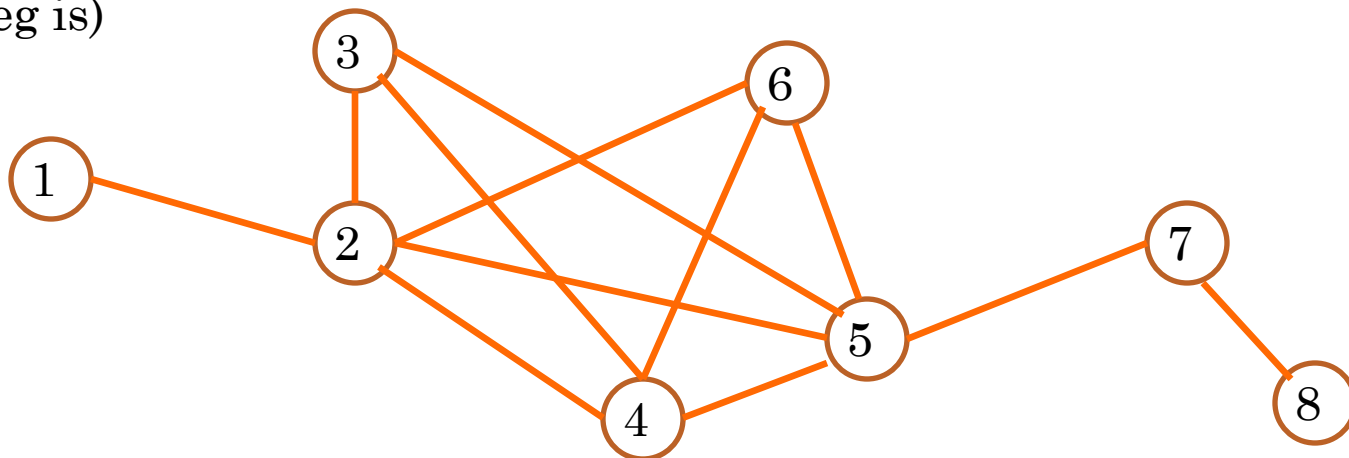
- Laten we aan de hand van een voorbeeld kijken wat we met intervallen en apart de begin- en eindpunten van intervallen kunnen doen.
- Voorbeeld:
- $I_1=[0,2]$; $I_2=[0,8]$; $I_3=[3,5]$; $I_4=[3,8]$; $I_5=[3,11]$;
 $I_6=[6,8]$; $I_7=[9,14]$; $I_8=[12,14]$
- Gevraagd wordt met welke intervallen $I_9=[4,7]$ een niet lege relatie heeft

VOORBEELD INTERVAL SITUATIE

Hierbij past de volgende **Interval Graaf**

(ongerichte graaf waarvan de zijdes een 1-op-1 verband hebben met een verzameling lineair geordende intervallen, zodanig dat 2 knopen alleen dan een zijde delen als de doorsnede van hun intervallen niet leeg is)

MATRIX FORMULERING INTERVAL GRAAF

- Bij de Interval Graaf past een matrix met 1-en en 0-en voor de wel/niet aanwezigheid van zijdes (interval doorsnijdingen)
- De matrix van een Interval Graaf heeft als kenmerk dat z'n rijen zo gepermuteerd kunnen worden dat de kolommen de eigenschap opeenvolgende 1-en hebben

0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

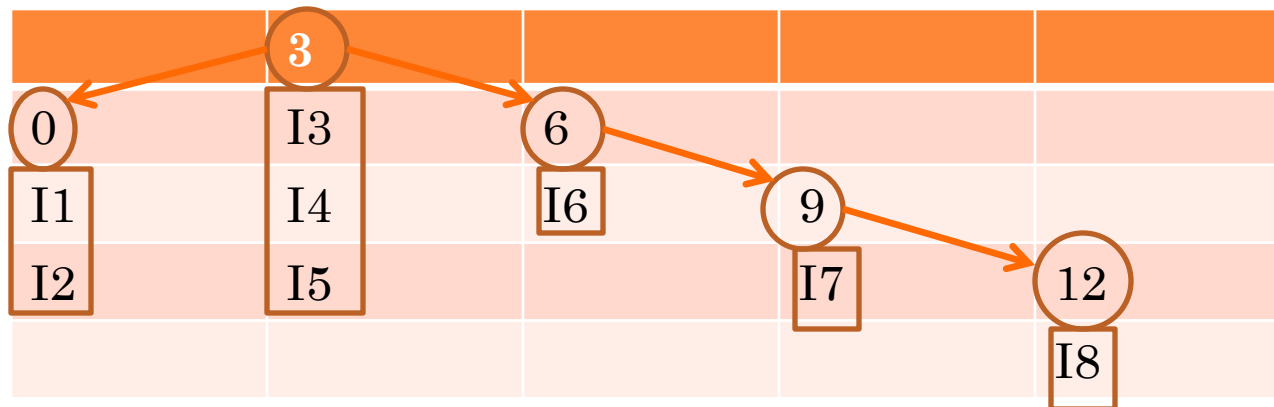
NUT INTERVAL GRAAF BIJ OPZOEKEN

- Als de intervallen in een array staan, kost het aflopen en testen tegen een zoekinterval of er een niet-lege doorsnede is $O(N)$ tijd
- Met behulp van de interval graaf waarin staat voor elke i, j interval relatie of deze wel/niet leeg is, kost het opzoeken nog wel $O(N)$ tijd, maar het resultaat van wel/niet een doorsnede is direct bekend en kost maar een bit opslag per kruispunt.

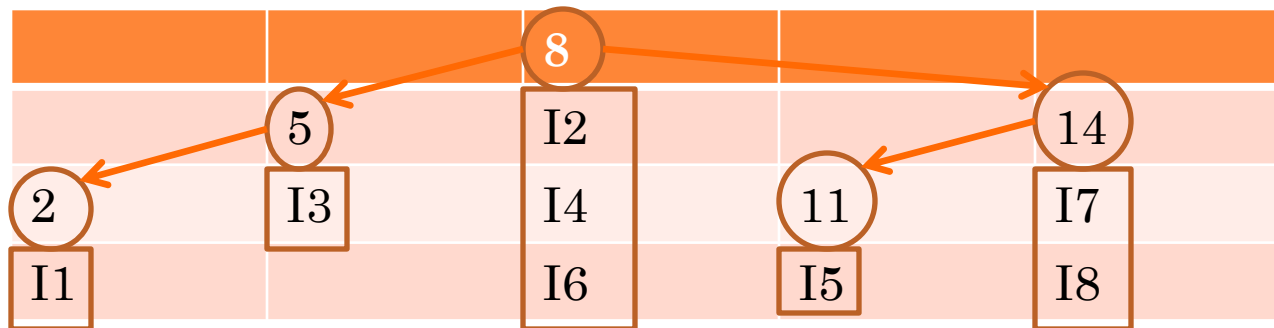
SNELLER ZOEKEN IN INTERVALLLEN M.B.V. TWEË INTERVAL BST'S

- Voor de gesorteerde beginpunten van de intervallen zetten we een Interval BST op met per knoop een lijstje van interval-id's:
- Voor ons voorbeeld:
- Gesorteerd Beginpunt: 0, 0, 3, 3, 3, 6, 9, 12
- Interval: I1, I2, I3, I4, I5, I6, I7, I8
- Vul Interval-L BST m.b.v. binary search:

INTERVAL-R BST VOOR DE EINDPUNTEN

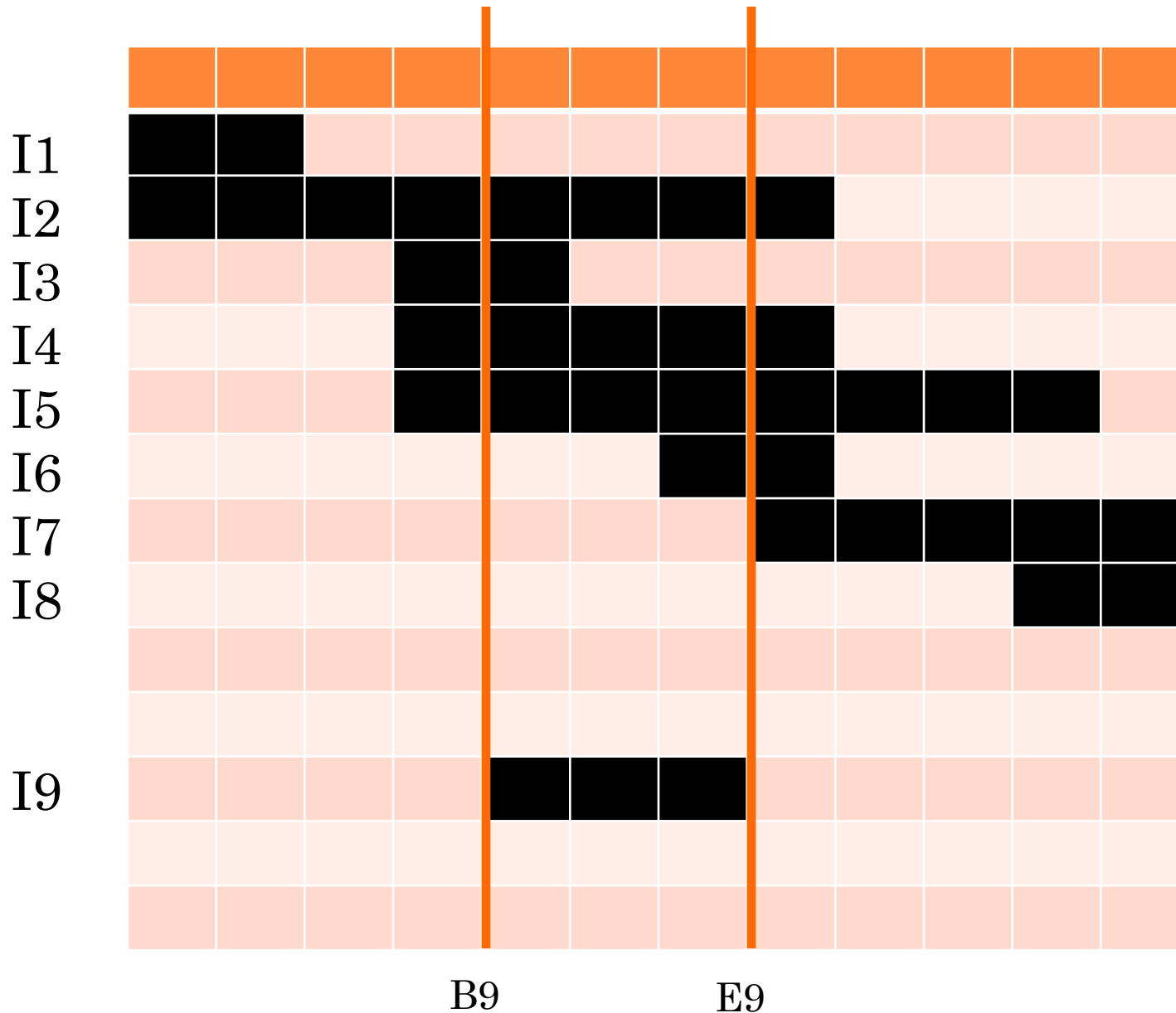
- Gesorteerd op eindpunten wordt voor ons voorbeeld de Interval-R BST invoer:
- Gesorteerd Eindpunt: 2, 5, 8, 8, 8, 11, 14, 14
- Interval-ID: I1, I3, I2, I4, I6, I5, I7, I8

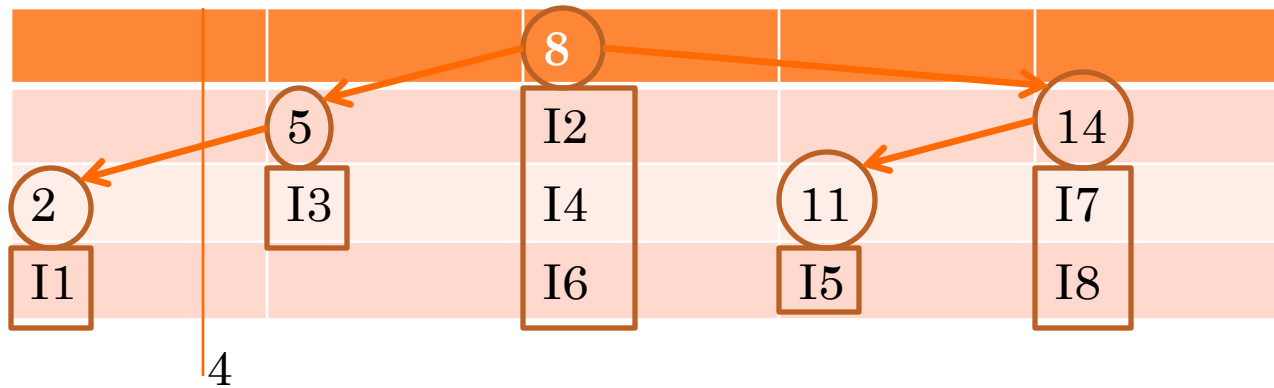
ZOEKALGORITME MET INTERVAL-LR BST'S

- Het zoeken naar intervallen die bekeken moeten worden om een doorsnede te bepalen gaat als volgt:
- 1) **zoek met startpunt in eindpunten boom** (Interval-R BST); alleen intervallen die eindpunten op of vanaf het **start punt** hebben komen nog in aanmerking
- 2) **zoek met eindpunt in beginpunten boom** (Interval_L BST); alleen die intervallen die beginpunten voor of tot aan het **eind punt** hebben komen nog in aanmerking
- Neem de doorsnede van de 2 interval lijsten en doorzoek deze per interval op relatie.

OVERDEKKING BIJ ONS VOORBEELD

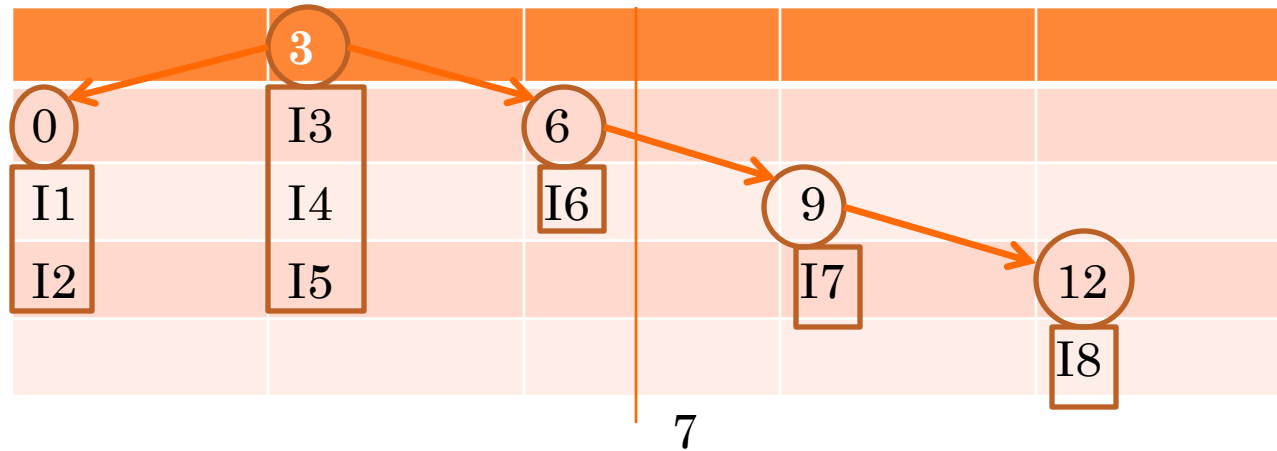

VOORBEELD: ZOEKEN NAAR INTERVALLLEN DIE QUA EINDPUNT BIJ EEN GEGEVEN BEGINPUNT NOG DOORSNIJ KANSEN HEBBEN

- Het enige eindpunt dat voor beginpunt 4 in de eindpunten boom zit is interval I1 dus I1 komt voor I9 en kan I9 niet doorsnijden (I1 is al afgelopen voordat I9 begint)
- Alle intervallen die eindigen nadat I9 begonnen is te weten I2 t/m I8 komen mogelijk nog wel in aanmerking

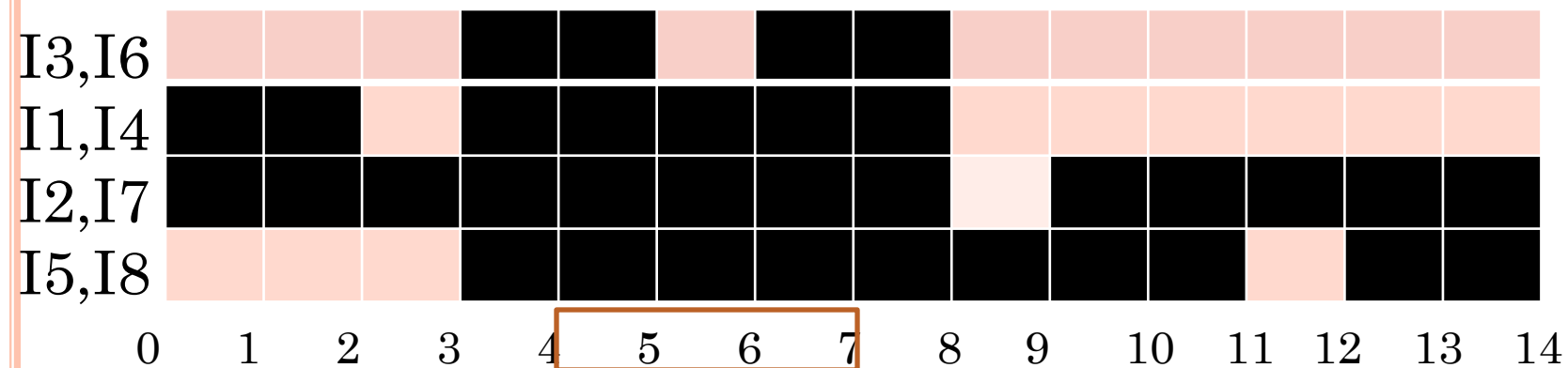
VOORBEELD: ZOEKEN NAAR INTERVALLLEN DIE QUA BEGINPUNT BIJ EEN GEGEVEN EINDPUNT NOG DOORSNIJ KANSEN HEBBEN

- De beginpunten die na eindpunt 7 in de beginpuntenboom zitten hebben geen doorsnijdingsmogelijkheid met I9;
- I9 komt voor I7 en I8;
- Intervallen I1 t/m I6 komen nog wel in aanmerking

VOORBEELD: EINDSELECTIE INTERVAL DOORZOEKVERZAMELING VOOR I9[4,7]

- Kandidaten eindpunten boom:
- I2,I3,I4,I5,I6,I7,I8 (I1[0,2] en I9: I9 na I1)
- Kandidaten beginpuntenboom:
- I1,I2,I3,I4,I5,I6 (I7[9,14] en I8 [12,14] en I9: I9 voor I7,I8)
- Te doorzoeken doorsnede van Intervallen:
- I2,I3,I4,I5,I6
- Resultaat vergelijking relatie met I9 [4,7]:
- I2 [0,8] en I9: [4,7] I9 binnen I2
- I3 [3,5] en I9: [4,5] I9 start binnen I3
- I4 [3,8] en I9: [4,7] I9 binnen I4
- I5 [3,11] en I9: [4,7] I9 binnen I5
- I6 [6,8] en I9: [6,7] I9 stopt binnen I6

VOORDEEL INTERVAL-LR BST'S BIJ NIET DOORSNIJDENDE INTERVALLLEN

- Uit het voorbeeld was al te zien dat als het gaat om snel te bepalen welke intervallen geen doorsnede hebben met een test interval het:
- Direct volgt uit alleen de Interval-L BST zoektocht welke Intervallen in z'n geheel voor het test-interval liggen.
- Direct volgt uit alleen de Interval-R BST zoektocht welke intervallen in z'n geheel na het test-interval liggen.
- Als de kans op een doorsnijding klein is, hoeft er dus vaak maar in 1 van de 2 Interval BST's gezocht te worden!

INTERVAL ZOEKEN IN K-D

- De aanpak voor interval zoeken in 1D middels 2 BST's voor de begin- en eindpunten kan naar believen uitgebreid worden naar meer dimensies;
- Per dimensie kan eenzelfde Interval-LR BST paar gebruikt worden
- Per dimensie worden de genummerd kD-intervallen middels hun component in die dimensie geselecteerd
- Er is alleen een extra merge stap nodig na het ophalen van de kandidaten uit alle kD-dimensies apart
- Niet-doorsnijdende selecties kunnen weer sneller per dimensie middels 1 van de 2 Interval-LR BST's

ALTERNATIEF VOOR R-TREE

- De Interval-LR BST's zijn hiermee een bruikbaar alternatief voor de al eerder besproken R-tree omdat voor de R-tree rechthoekzijden langs de assen gebruikt worden als MER (Minimum Enclosing Rectangle) en dit in 2D toch al een aparte verzameling intervallen in x-richting en in de y-richting betekent.
- Conclusie: Voor 2D, 3D en 3D,T modelleringen kan de Interval-LR BST's aanpak makkelijk ingezet worden

EFFICIENTIE BST AANPAK INTERVALLLEN

- Vergeleken met een Interval Graaf of aflopen van een array met intervallen, die beide een $O(N)$ complexiteit hebben,
- Heeft BST aanpak met 2 bomen voor begin- en eindpunt een complexiteit van $2\log N + R$, waarbij R het aantal overlappende intervallen is
- Alleen als $R \ll N$ loont dit als je op zoek bent naar overlappende intervallen, voor intervallen geheel voor of geheel na een query interval (of tijdstip) is de complexiteit beter n.l. $O(\log N)$ omdat dan maar naar 1 van de twee Interval-BST's gekeken hoeft te worden.

OPEN- OF GESLOTEN INTERVAL

- Aantal configuraties nog veel groter
- Oplossing?

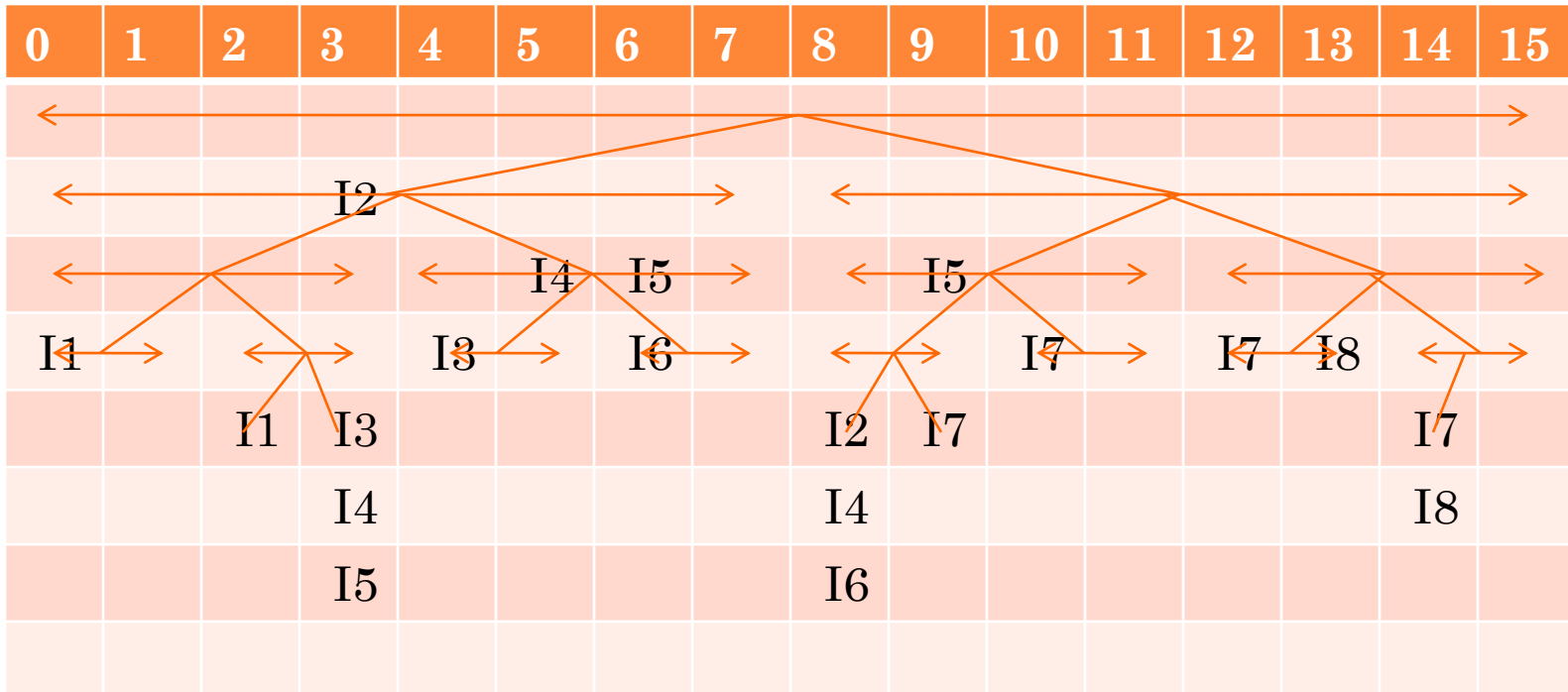
EEN MOGELIJKE GRID AANPAK VOOR INTERVALLLEN

- Stel we leggen een elementair grid met interval grenzen aan over het domein en bouwen daar een hierarchische binaire boom boven op (quad-tree, maar dan voor 1 dimensie)

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
I1	I1	I1	I3	I3	I3	I6	I6	I6				I8	I8	I8	
I2	I2	I2	I2	I2	I2	I2	I2	I2	I7	I7	I7	I7	I7	I7	
			I4	I4	I4	I4	I4	I4							
			I5	I5	I5	I5	I5	I5	I5	I5	I5				

- Elementair grid: lijst van intervallen per grid cel

INTERVAL BIN TREE VULLEN TOT OP BLADNIVEAU; TOESTAND NA SAMENNEMEN

zoekinterval 4 7 → I2,I3,I4,I5,I6

Intervallen verwijderd uit bladinterval als ook in ouderinterval

COMPLEXITEIT INTERVAL BT EN ELEMENTAIR GRID

- Voorbeeld opzoeken I9 [4,7]:
- - in Interval BT: 5 v/d 31 knopen bezocht levert 5 doorsnijdingsintervallen (1.25 knoop per interval) ziet er efficiënt uit
- - in elementair grid: gridcel 4,5,6 en 7 bezocht levert 5 doorsnijdingsintervallen (0.8 knoop per interval) is mogelijk nog efficiënter (de doorsnijdingsinterval subsets van de 4 gridcellen moeten hierbij echter wel tot 1 doorsneeverzameling beperkt worden)

INTERVAL GRIDS IN MEER DIMENSIES

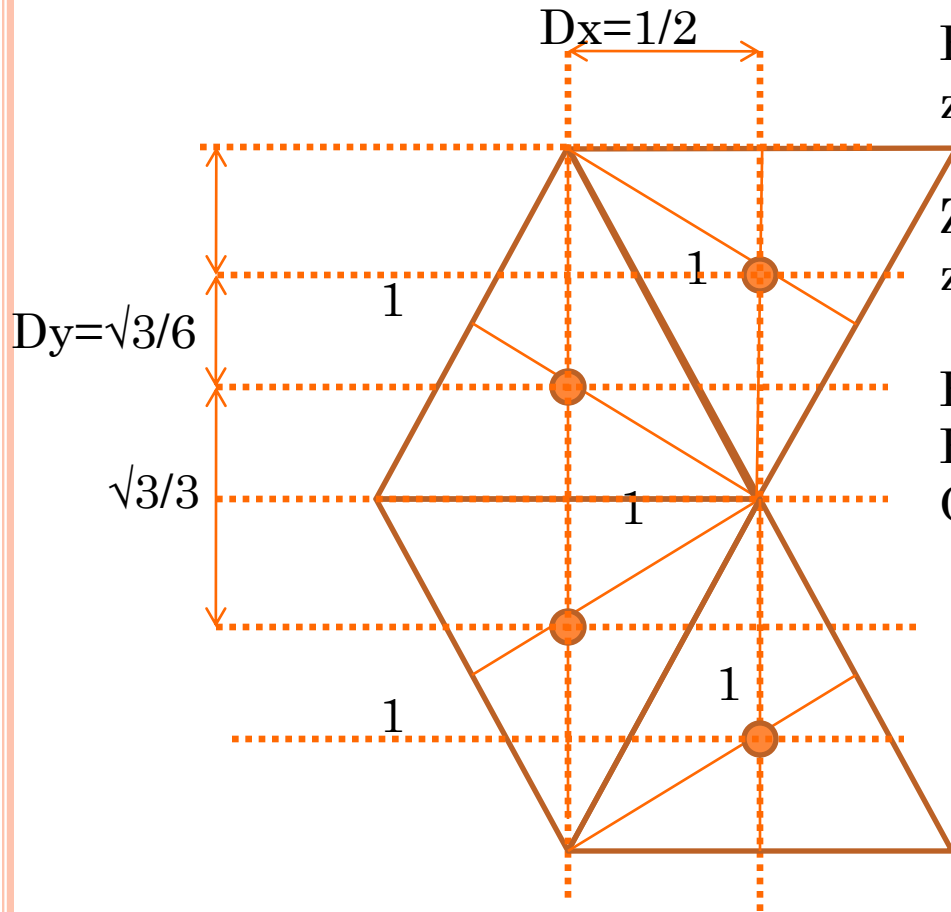
- Elementaire grids en hierarchische grid cellen lenen zich voor meer-dimensionale ruimten
- We kennen al quad- en octrees
- Het aantal elementaire cellen groeit exponentieel met het aantal dimensies:
- 1D: N cellen
- 2D: N^2 cellen (optimum $\sqrt{N} \times \sqrt{N}$ cellen)
- 3D: N^3 cellen
- k D: N^k cellen
- Voordeel is dat per cel de opzoektijd $O(1)$ is
- Als de intervallen sterk clusteren en voor hogere dimensies loont het al gauw om een hierarchische k -dimensionale BT op te bouwen

BENODIGDE GEGEVENS VOOR VISUALISATIE TRIOMINOGRID VANUIT VIERKANT GRID

- Voor de programmeeropdracht vanmiddag volgen hierna de belangrijkste gegevens om:
- Vanuit een vierkant grid de naaste burens op het driehoeksgrid te vinden
- Voor een visualisatie (b.v. met Qt) de fysieke zwaartepunten en hoekpuntposities horend bij een positie i,j op het vierkantsgrid te bepalen.
- De triomino becijfering van 3 cijfers i,j,k uit $[0..5]$ krijg je in een file met triomino-ID; de cijfer volgorde kan ook makkelijk gegenereerd worden door van de mogelijke cijfervolgordes alleen die te houden die niet aflopend zijn.

VERBAND ZIJDE DRIEHOEK EN ROOSTERAFSTAND

Roosterafstand = afstand tussen zwaartepunten buurdriehoeken

Zwaartepunt = snijpunt zwaartelijnen op $1/3$ van basis

Roosterafstand $D_y = \sqrt{3}/6$ (zijde=1)

Roosterafstand $D_x = 1/2$

Oppervlak = $\sqrt{3}/2$

	+		+		+
+		+		+	
+		+		+	
	+		+		+
	+		+		+

→
 $D_x = 1/2$
 $D_y = \sqrt{3}/6$

Door zwaartepunten Δ betegeling kan een rechthoekig D_y, D_x grid gelegd worden

FYSIEKE LOCATIE TEGEL[I,J] IN Δ -GRID

Rij 0 start met tegel op top;

rij 1 naar rechts verschoven met tegel op basis

Maat zijde tegel is z

Zwaartepunt tegel[0,0] op $y_z = \sqrt{3}z/6$ en $x_z = z/2$

Twee modulo functies zijn nodig vanwege:

-- Samenneming van 3 halfgridrijen naar 2 vierkantgridrijen

-- inspringstructuur die zich om de 4 regels herhaalt

Zwaartepunt tegel[i,j]: $k = (i \bmod 2)$ $l = (i \bmod 4)$ $n = i/2$

$$y_z = \sqrt{3}z/6 + n\sqrt{3}z/2 + kz\sqrt{3}/6$$
$$= \sqrt{3}z/6 (3n + k + 1)$$

$x_z =$

$$l = 0 \quad z/2 + j*z/2 = z/2(j+1)$$

$$l = 1 \quad z + j*z/2 = z/2(j+2)$$

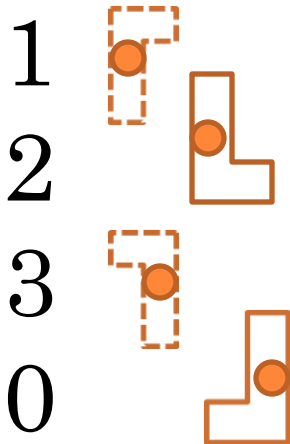
$$l = 2 \quad z + j*z/2 = z/2(j+2)$$

$$l = 3 \quad z/2 + j*z/2 = z/2(j+1)$$

L-TEMPLATE VOOR AFTASTEN NAASTE BUREN Δ -BETEGELING OP VIERKANT GRID

Aftastvolgorde naaste 3 buren:

Als rij i modulo 4 =

Naaste buren configuratie0:

$i-1,j$
 $i-1,j+1$
 $i+1,j$

Naaste buren configuratie1:

$i-1,j$
 $i+1,j$
 $i+1,j+1$

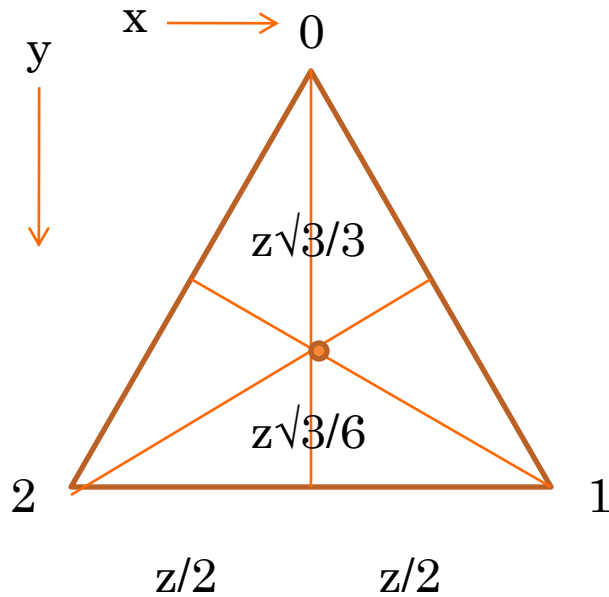
Naaste buren configuratie2:

$i-1,j$
 $i-1,j-1$
 $i+1,j$

Naaste buren configuratie3:

$i-1,j$
 $i+1,j$
 $i+1,j-1$

HOEKPUNTEN DRIEHOEKSTEGELS

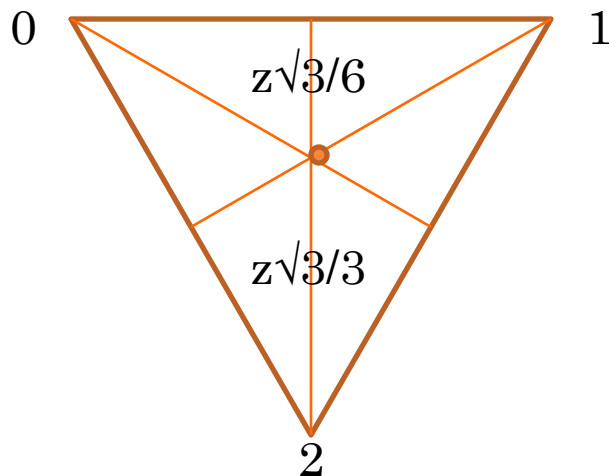

Als zwaartepunt Δ -tegel is y_z, x_z dan zijn met zijde z de coördinaten van de hoekpunten bij basisorientatie:

$$\text{Hoekpunt0} = y_z - z\sqrt{3}/3, x_z$$

$$\text{Hoekpunt1} = y_z + z\sqrt{3}/6, x_z - z/2$$

$$\text{Hoekpunt2} = y_z + z\sqrt{3}/6, x_z + z/2$$

Als zwaartepunt Δ -tegel is y_z, x_z dan zijn met zijde z de coördinaten van de hoekpunten bij toporientatie:

$$\text{Hoekpunt0} = y_z - z\sqrt{3}/6, x_z - z/2$$

$$\text{Hoekpunt1} = y_z - z\sqrt{3}/6, x_z + z/2$$

$$\text{Hoekpunt2} = y_z + z\sqrt{3}/3, x_z$$

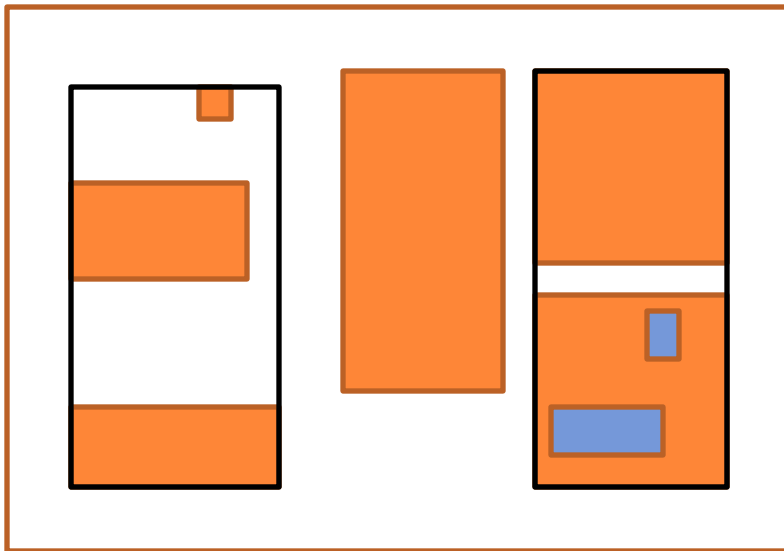
R(ECHTHOEK)-TREES

- R-bomen zijn opgezet om te kunnen werken met:
  - posities van rechthoeken
  - nestingen van rechthoeken
  - Overlap van rechthoeken
  - Omsluitende rechthoek van rechthoeken
-
- Voor een architect is een geneste opdeling van een ruimte met een beperkt aantal ruimtes daarbinnen zo veelvoorkomend dat een multi-way opzet (hierarchisch) meer voor de hand ligt dan een binaire opzet (gesorteerd maar 1 dim)

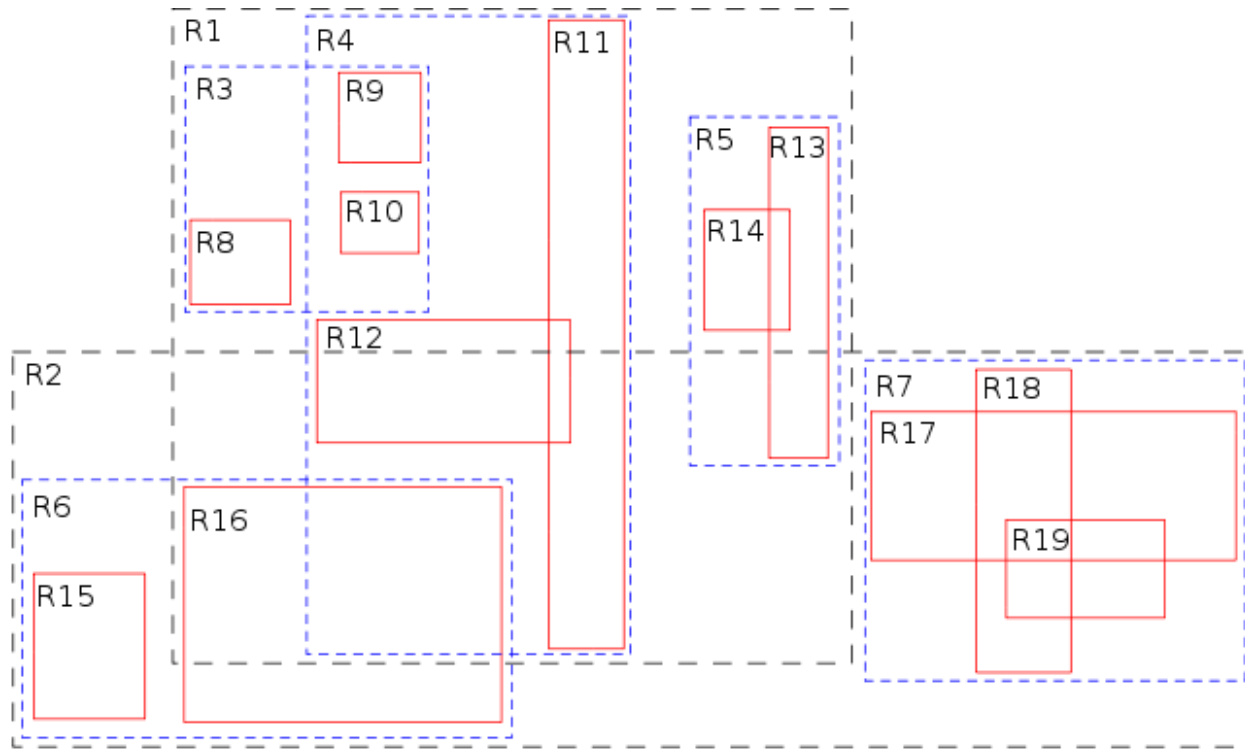
R-TREE

INFORMATIE IN HOGERE NIVEAUS

Hierarchie middels MER's (minimal Enclosing Rectangles)
Geneste niveaus

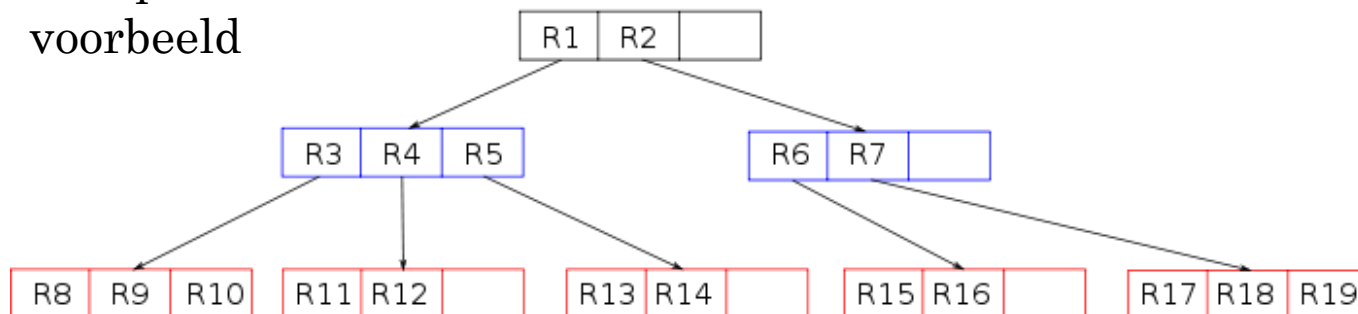
ORGANISATIE VAN EEN R-TREE

Echte data
MER's in
bladeren
(op 1
niveau)

Gezamen-
lijke
MER's
Op
hogere
niveaus

Wikipedia
voorbeeld

Bladinfo
in blok op
schijf

R-TREE BEWERKINGEN

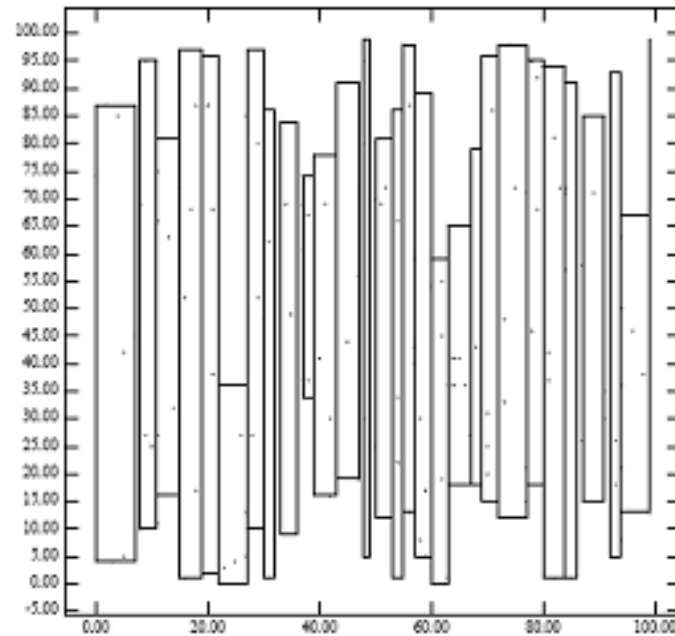
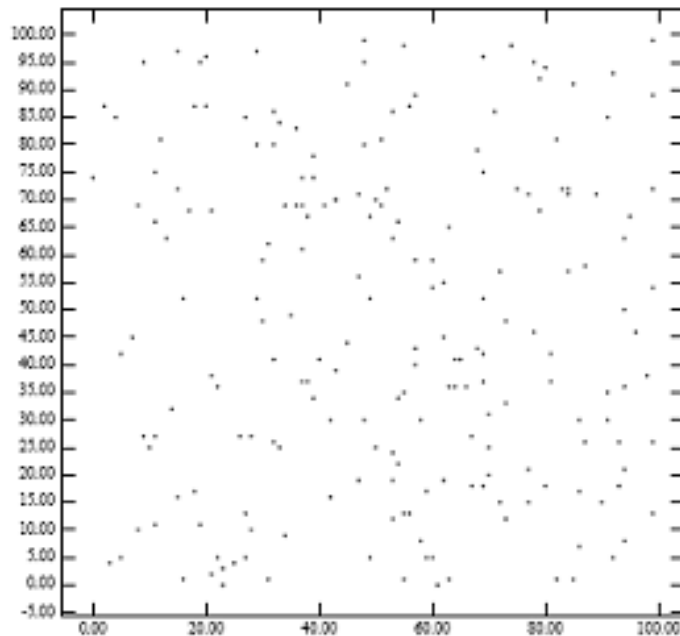
- Zoeken:
- zoekgebied beschreven door MER (zoek-MER)
- Doorzoek die kinderen waarbij er overlap is tussen MER in detreffende knoop en zoek-MER
- Op bladniveau: bekijk elke overlap van zoek-MER en blad-MER's
- Lastigst: gebalanceerd houden R-Tree
- Randvoorwaarden: bladinfo in 1 blok en blok minstens halfvol

- Nadeel R-Tree: optreden slicing (smalle MER's)

R-TREE INSERT

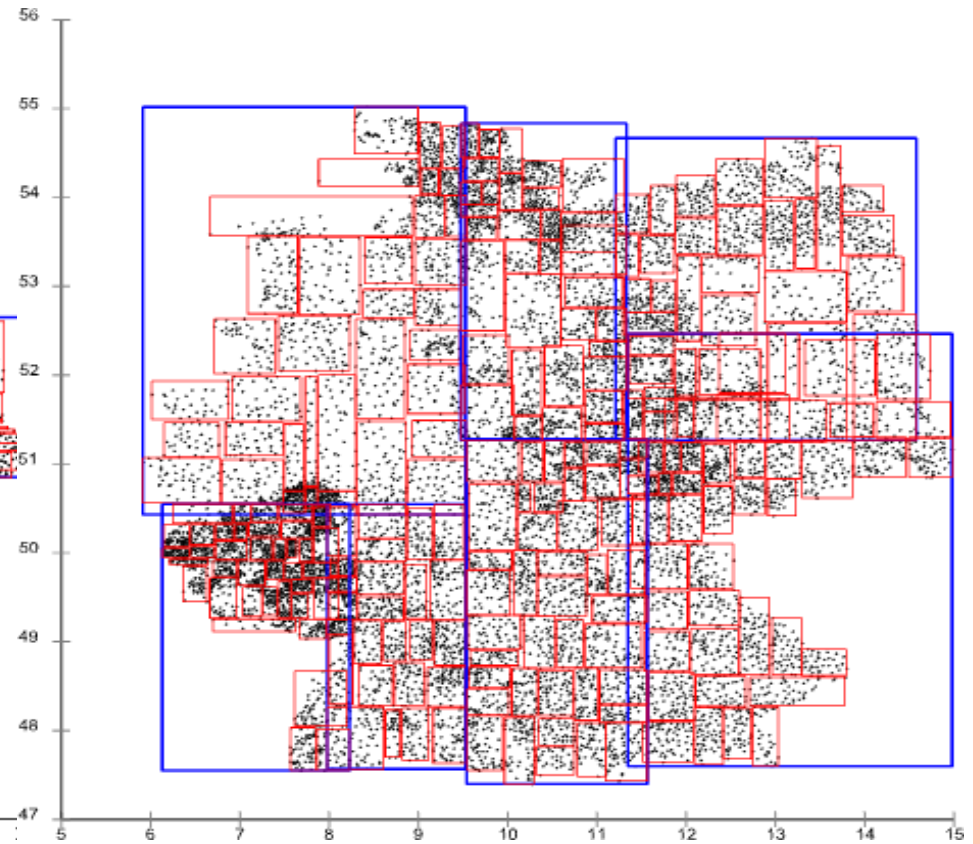
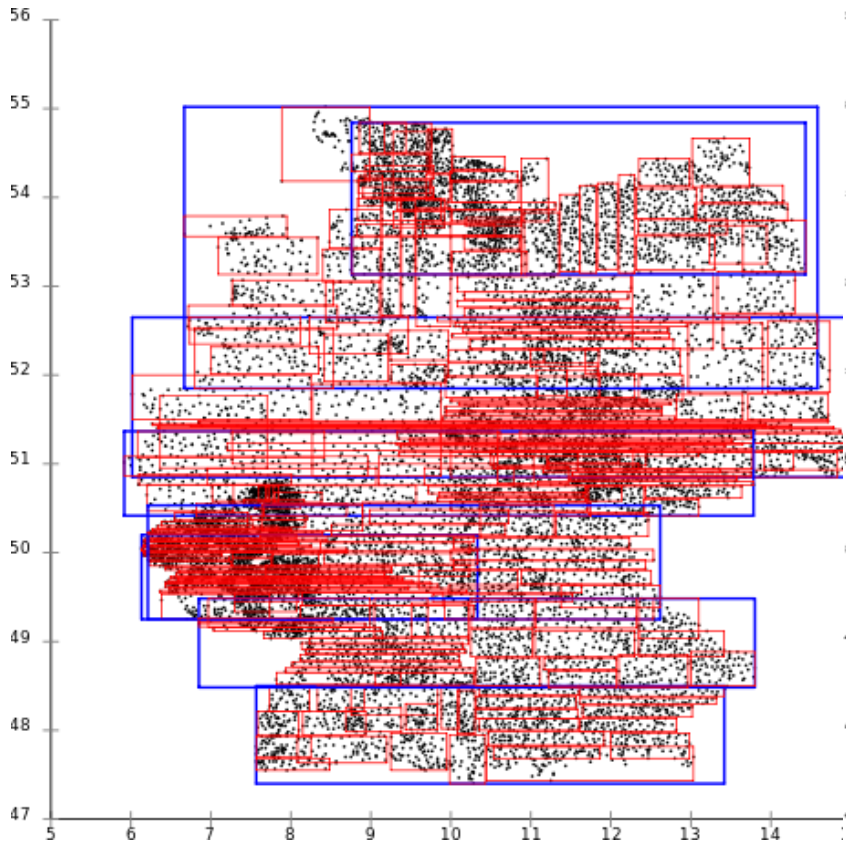
- Toevoegen MER aan R-Tree:
- - probeer een bestaande MER te vinden die de minste uitbreiding nodig heeft
- - als bladknoop vol: in 2-en splitsen (opsplitsen is niet triviaal -> varianten R-tree)
- - als aantal kinderen niveau er boven te groot: reorganisatie R-Tree met mogelijk 1 extra tussen niveau voor alle bladeren (aanpak niet triviaal -> varianten R-Tree)
- Quadratic split (Guttman): begin twee nieuwe groepen met de twee slechtst bij elkaar passende
- R*-Tree split: minimaliseer MER overlap op alle niveaus en ga slicing tegen

SLICING

- Veelgebruikte manier om MER's in groepen op te delen maakt gebruik van sortering op 1 van de hoekpunten (b.v. LO-x of LB-y)
- Veel kleine objecten -> slicing (smalle MER's)

VOORBEELDEN VULLING

Oorspronkelijke R-Tree

R*-Tree variant

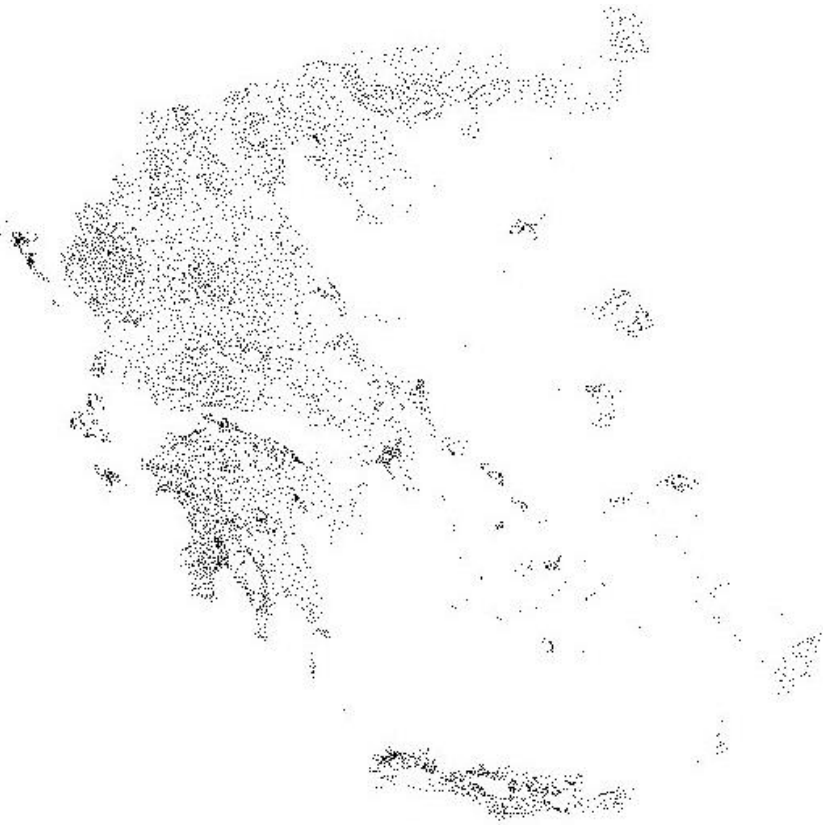
Voorbeelden: wikipedia Duitse Postcodegebieden

R-TREE DELETE

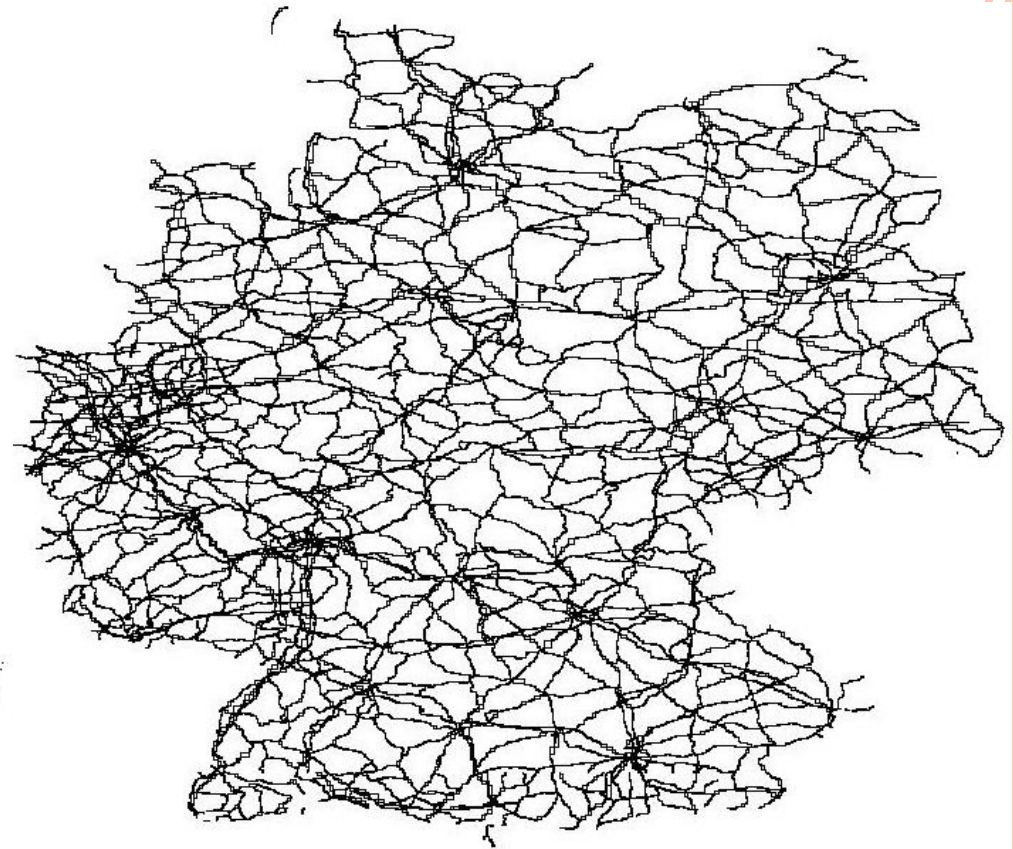
- Als knoop vol genoeg:
- - verwijder MER uit blad knoop
- - pas MER knoop erboven aan
- Anders:
- - delete blad knoop en voeg overgebleven MER's opnieuw toe aan R-Tree (mogelijk met verlaging aantal niveaus in boom)

CODE EN TESTDATA VOOR R-TREES

- www.rtreeportal.org heeft codes en datasets:

Griekse steden

Duitse autowegen

ALTERNATIEF VOOR MER?

- Nadeel: 4 hoekpunten; sortering op 1 ervan voor onderverdeling
- Alternatieve karakterisering punt of polygon?

DE PRIORITY R-TREE (PR-TREE) EEN VERBETERDE R-TREE

Als goed voorbeeld van een 2D interval (oppervlak van MER) boom dat een verbetering is van de vele R-tree varianten laat ik nu nog iets zien van de Priority R-Tree.

Voor de nu volgende presentatie over de PR-Tree gebruik ik een voordracht van een student van de bekende Prof. Hanan Samet (specialiteit ruimtelijke datastructuren) die het artikel Priority R-Tree van Lars Arge, Mark de Berg, Herman J. Haverkort en Ke Yi qua werking heel visueel uitlegt.

De pdf file is op Internet te vinden onder:
www.cs.umd.edu/class/spring2005/cmsc828s/slides/prtree.pdf